

Vergaderjaar 2024–2025

26 234

Vergaderingen Interim Committee en Development Committee

Nr. 301

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 december 2024

Hierbij zend ik u het verslag van de Jaarvergadering van het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC) en de twaalfde ministeriële bijeenkomst van de Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie (CFMCA).

De voorzittersverklaring van het IMFC en de CFMCA, en de inzet van de Nederlands-Belgische kiesgroep in de IMFC-vergadering is bijgevoegd.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Verslag van jaarvergadering IMF en CFMCA 2024 in Washington D.C.

In de week van 21 tot 26 oktober 2024 vond de jaarvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank plaats in Washington D.C. En marge van de vergaderingen kwam de Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie (CFMCA) bijeen voor de twaalfde ministeriële vergadering.

De Ministers van Financiën van Nederland en België vertegenwoordigen op jaarlijks roterende basis de Nederlands-Belgische kiesgroep bij het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC), het politieke adviesorgaan van het IMF. Minister Heinen vertegenwoordigde dit jaar de kiesgroep bij het IMFC en zat samen met de Indonesische Vice-Minister van Financiën, Thomas Djiwandono, de ministeriële bijeenkomst van de CFMCA voor. Daarnaast nam de Minister deel aan de zesde ministeriële *Roundtable Discussion for Support of Ukraine*. Via dit verslag ontvangt uw Kamer een terugkoppeling over deze vergaderingen en de beleidsdiscussies die spelen bij het IMF. De Kamercommissie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (BHO) zal separaat worden geïnformeerd over de jaarvergadering van de Wereldbank.

De jaarvergadering vond plaats tegen de achtergrond van de aanhoudende Russische aanvalsoorlog in Oekraïne, spanningen in het Midden-Oosten en de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten. In de verklaring van de Nederlands-Belgische kiesgroep bij het IMF – waar Israël en Oekraïne deel van uitmaken – is een verwijzing opgenomen naar geopolitieke spanningen. Na afloop van de bijeenkomst is er een *Chair's Statement* uitgegeven door de voorzitter van het IMFC. Dit *Chair's Statement* vormt een alternatief voor de gezamenlijke slotverklaring van het IMFC. Sinds de Russische invasie van Oekraïne is niet de noodzakelijke unanimiteit bereikt om tot een gezamenlijke slotverklaring te komen.

De *Chair's Statement* van het IMFC, de *IMFC-verklaring* van de Nederlands-Belgische kiesgroep en de *Co-Chair Summary* van de ministeriële bijeenkomst van de CFMCA zijn als bijlage toegevoegd aan deze brief.

International Monetary and Financial Committee

Financieel-economisch beeld en mondiale ontwikkelingen

Het IMFC constateerde dat de mondiale economie dichterbij een «zachte landing» is gekomen, maar dat er nog aanhoudende neerwaartse risico's bestaan. Die zijn voornamelijk gerelateerd aan geopolitieke spanningen en fragmentatie, hoge schulden en zwakke economische groei. Daarnaast zijn er structurele uitdagingen zoals klimaatverandering, vergrijzing en ongelijkheid. De buitengewone beleidsreacties op recente schokken hebben begrotingsbuffers uitgeput. Het IMFC benadrukte daarom dat houdbare overheidsfinanciën, structurele hervormingen en investeringen in langetermijnuitdagingen, en het bestendigen van prijsstabiliteit beleidsprioriteiten zijn.

Ondersteuning IMF van kwetsbare landen met economische uitdagingen

Het IMFC verwelkomde het recente akkoord om de rente op reguliere IMF-leningen (*charges*) en de rentepremie die landen betalen over langdurige en grote IMF-leningen (*surcharges*) te verlagen, met name ten behoeve van landen met grote IMF-programma's, zoals Argentinië en Oekraïne. Vanwege de gestegen mondiale rentes zijn rentebetalingen aan

het IMF fors waren toegenomen. Met dit akkoord zullen rentekosten op IMF-leningen bovenop de SDR-rente gemiddeld met 36% afnemen.

Tevens verwelkomde het IMFC het akkoord over de *Poverty Reduction and Growth Trust* (PRGT). Via de PRGT verstrekt het IMF concessionele financiering aan lage-inkomenslanden met betalingsbalansproblemen. Door gestegen rentes en verhoogde vraag naar PRGT-leningen kampt de PRGT met een financieringstekort. Er is nu een akkoord bereikt dat een duurzaam financieringsmodel van de PRGT herstelt. Het akkoord bestaat uit twee elementen. Ten eerste wordt de rente op PRGT-leningen ietwat verhoogd, behalve voor de allerarmste lage-inkomenslanden. Ten tweede wordt een deel ingezet van de extra IMF-reserves die worden opgebouwd in de komende jaren. Door dit akkoord kan het IMF concessionele financiering blijven verstrekken aan lage-inkomenslanden zonder aanspraak te maken op additionele donorfinanciering.

De verlaging van rentekosten van reguliere leningen en de inzet van IMF-reserves voor de PRGT is mogelijk, omdat IMF-reserves recentelijk hun doelniveau hebben bereikt en naar verwachting de komende periode verder zullen toenemen, ook na implementatie van deze twee akkoorden.

Naast de afspraken omtrent renteverlagingen van reguliere leningen en PRGT-financiering, werd ook de 17^e quotaherziening besproken. Het relatieve quota-aandeel en stemgewicht per land is gelijk gebleven bij de 16^e quotaherziening, maar er is wel toegezegd dat er vóór medio 2025 opties worden ontwikkeld voor een verschuiving van quota-aandeel naar ondervertegenwoordigde, opkomende economieën met oog op de 17^e quotaherziening. Hoewel dit ter sprake kwam tijdens de jaarvergadering, is er weinig voortuitgang geboekt, onder andere in verband met de Amerikaanse verkiezingen. Nederland blijft optrekken met andere Europese landen en middelgrote, open economieën om posities af te stemmen.

De Nederlandse bijdrage aan een sterk IMF

Zoals toegezegd bij de voorjaarsvergadering van het IMF in april, zal Nederland ruim EUR 2 miljard aan speciale trekkingsrechten (Special Drawing Rights of SDR's) extra doorlenen aan de *Resilience and Sustainability Trust* (RST) van het IMF. De RST ondersteunt landen bij het weerbaarder maken van hun economie tegen mogelijke toekomstige betalingsbalansproblemen als gevolg van klimaatverandering en pandemieën, door middel van concessionele leningen die gepaard gaan met implementatie van structurele hervormingen. De noodzakelijke verhoging van de staatsgarantie aan De Nederlandsche Bank (DNB) is opgenomen in de Prinsjesdag suppletoire begroting van Financiën, die recentelijk door beide Kamers is goedgekeurd.

DNB heeft vlak voor de jaarvergadering namens Nederland ingestemd met de implementatie van het akkoord over de 16^e quotaherziening van het IMF van december 2023.¹ Dat akkoord behelst het verhogen met 50% van permanente quotamiddelen van het IMF en het verlagen van tijdelijke leenovereenkomsten. De leencapaciteit van het IMF blijft hierdoor gelijk. Nederland heeft een relatief groot aandeel in de tijdelijke leenovereenkomsten, waardoor de verhoging van quota en de verlaging van de tijdelijke leenovereenkomsten zal leiden tot een afname van de totale bijdrage van Nederland aan het IMF, en dus ook van de staatsgarantie aan

¹ Geannoteerde Agenda voor de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden tijdens de vergadering van het International Monetary and Financial Committee (IMFC) van 21–26 oktober 2024.

DNB. De implementatie van het akkoord wordt echter pas effectief als voldoende landen hebben ingestemd.

Oekraïne

Tijdens een ministeriële *Ukraine Roundtable* wisselden Ministers van gedachten over de internationale steun aan Oekraïne. Premier Denys Shmyhal en Minister van Financiën Serhiy Marchenko gebruikten deze gelegenheid om donorlanden te bedanken voor hun bijdrages en om het belang van aanhoudende steun te benadrukken. Steun van internationale partners is essentieel, bijvoorbeeld voor het urgente herstel van elektriciteitsinfrastructuur die noodzakelijk is na recente Russische aanvallen. De voortgang op de G7-lening van USD 50 mld. op basis van de verwachte rente-inkomsten op bevroren Russische tegoeden werd door verschillende partijen verwelkomd.

Het IMF en de Wereldbank zijn belangrijke partners bij de voorziening van (niet-militaire) steun aan Oekraïne. Zo heeft Oekraïne sinds april 2023 een IMF-programma met een looptijd van vier jaar en een omvang van ongeveer EUR 14,2 mld. Dit programma bevat naast financiering ook afspraken over hervormingen en macro-economisch beleid, en fungeert daarmee als een anker voor de bredere stabilisatie van de Oekraïense economie. Financiering wordt in tranches uitgekeerd, op voorwaarde dat Oekraïne de met het IMF afgesproken mijlpalen en doelstellingen weet te halen. Zo spannen de Oekraïense autoriteiten zich o.a. in om de belasting-inkomsten te verhogen (door middel van een *National Revenue Strategy*) en corruptie te bestrijden. Tot nu toe laat Oekraïne indrukwekkende resultaten zien: op 18 oktober jl. heeft de Raad van Bewind van het IMF ingestemd met de vijfde «review» van het IMF-programma, omdat Oekraïne – tegen een bijzonder complexe achtergrond – bijna alle doelstellingen heeft weten te halen. Nederland steunt de implementatie van de hervormingen via een financiële bijdrage aan een IMF-fonds gericht op capaciteitsopbouw.

Coalition of Finance Ministers for Climate Action

Op woensdag 23 oktober vond en marge van de jaarvergadering de 12^e ministeriële bijeenkomst van de *Coalition of Finance Ministers for Climate Action* (CFMCA) plaats. Minister Heinen zat deze vergadering voor met de Vice-Minister van Financiën van Indonesië, Thomas Djwandono. Nederland is samen met Indonesië covoorzitter van dit forum, dat momenteel bestaat uit 95 landen uit verschillende regio's wereldwijd en 29 institutionele partners.

Tijdens deze bijeenkomst is het jaarlijkse Climate Action Statement (CAS) gepresenteerd, waarin gerapporteerd wordt over klimaatmaatregelen die CFMCA-leden het afgelopen jaar genomen of opgeschaald hebben, of het komende jaar zullen nemen. Het CAS draagt bij aan verdere kennisdeling onder leden. Tijdens de bijeenkomst hebben Ministers en hoofden van internationale organisaties in discussietafels ervaringen met elkaar uitgewisseld over enerzijds klimaatrisico's en hoe overheden uitgaven aan adaptatie kunnen financieren, en anderzijds instrumenten voor financiering van natuurbehoud, ter voorbereiding op de COP16 (biodiversiteit) en COP29 (klimaat). Ook werd aangekondigd dat Oeganda de nieuwe inkomende covoorzitter is. Oeganda neemt vanaf april 2025 het stokje over van uitgaande covoorzitter Indonesië. Tot slot werd ook het vernieuwde Charter van de CFMCA aangenomen.